

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fe-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român”:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.

Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.

Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public assignatele postale, (Posta-Utalyány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puține și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orientarea cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre assignatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegrafului Român” în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Revista politică.

Sibiu, în 3 Octomvre.

Astăzi avea, după „P. Ll.”, să se întrunească casa deputaților în ședință la 12 oare. Terminul întrunirii ne arată că lucruri de mare importanță nu se vor fi desbătut.

Contele Andrassy a intrat în clubul guvernamental. Cu aceasta s'a rezolvat o chestiune, care frământa mult atât foile guvernamentale cât și pe o parte din cele opoziționale. Era adecă o dispută, că în care parte va inclina Andrassy: spre „liberali”, sau spre opozițiune. Acum este hotărît, că contele va merge mână în mână cu Tisza.

În Cislaitania lucrul de căpetenie a fost până acum formarea cluburilor. Abia eri a venit scirea despre constituirea capului biroului în casa deputaților. President fu ales contele Coronini (constituțional), prim-vicepresident Smolka (polon) și al doilea Goedel-Lannoy (feudal). După alegerea aceasta casa a decis a răspunde la cuvântul de tron, spre care sfârșit s'a și ales o comisiune de 24 membri.

Diare ungueresci, ca „Pesti Napló” și „Magyarország” etc. presimt, că nu e a bună decând cu venirea Cehilor în senatul imperial. Teama lor culminează într'acea, că ved amenințat dualismul și le e groază de un federalism austriac.

Nulla salus bello, pacem, te poscimus omnes, este astăzi devisa diplomaților, cel puțin limbajul lor seamănă cu devisa aceasta. Un diplomat frances a dis, că D-șeu a dat omului limba ca să și ascundă cugetele.

„Petersburkija Wijedomosti” publică sub titlul de: „Sarcinile Austro-Ungariei în Orient și rezultatele ei” un articol foarte violent contra Austriei. Acest organ declară în nesce termini foarte aspri că sarcina cea înțeleaptă și mai naturală a Rusiei, este de-a sprigini pe

Slavii și ortodocșii apesați din Austro-Ungaria. După aceasta „Petersburkija Wijedomosti” atacă cu violență politica Austro-Ungariei din peninsula balcanică și o acuză nu numai de nerușinare, că voesce să domnească în Bucuresci și Sofia, dar încă că ea tinde ași împinge armatele sale până la Salonic, Philipopole și Constantinopole și face propagandă ukraïnofilă în Rusia de Sud! În fine organul rus să exprimă astfel:

Trebuie în fine să seisprăvească odată cu indiferența și neactivitatea noastră. Acum este momentul favorabil pentru un rebel cu Austro-Ungaria. Peste de ce ani, lucrul nu va mai fi tot astfel. Atunci scoalele polone, maghiare și germâne, precum și diarele, administrațiunea, justiția și serviciul militar general își vor fi făcut datoria lor, atunci toată tinerimea slavă va fi însuflețită pentru ideile Europei de vest contra celor dela ost; atunci convențiunile vamale, de drumuri de fer, de comerț și în fine chiar și politice vor transforma pe Serbia, Muntenegru, România și Bulgaria, și probabilmente chiar și pe Albania, Grecia, Macedonia și Rumelia într'un fel de părți anesate la monarchia Habsburgilor, de țeri vasele cu o umbră de independență, precum sînt actualmente Galizia și Croația; atunci se va arăta, că Austro-Ungaria este periculoasă pentru Rusia. Și nu domnesce oare stăpânitorul Carpaților în mod strategic asupra părților Rusiei de sud? Și Balcanii nu se întind oare până la marea neagră și până la Dunăre, care dă în mare nu de parte de Odesa?

Trebuie să mai amintim încă, că starea Austro-Ungariei de atunci la un moment dat, va găsi mai mulți aliați ca slăbănoaga Austro-Ungarie de astăzi. De altmintreli, și astăzi mai toată Europa de vest susține pe Austro-Ungaria în faptele sale ofensive dela Ost și în rebelul seu de nimicire contra limbei slave și spiritului slav din intrul imperiului. Și cine oare din Europeeni dela Vest nu va ajuta pe Austro-Ungaria contra Rusiei? Nu cumva va renunța la această alianță Englitera? Sau poate Germania, ori Franța, ori Italia? Nu cumva amintirile dela 1812 pot face această coalițiune imposibilă? Ca idee, ea există chiar și astăzi. Ne place a spera însă, că Rusia nu va lăsa că lucrurile să ajungă așa departe. Rusia va pune un stavilar Austriei, în înaintarea sa spre Ost le va întinde o mână de ajutoriu Slavilor austriaci, cari se perd, va sprigini independență principatelor dela Dunăre și Balcani, va emancipa pe mutilata Bosnie și Erșegovina de sub Maghiari și Șvabi și va sili pe Europa de vest să se mărginească în stăpânirile sale istorice și etnografice, ear pe Slavii să i lase Slavilor.

O scire din Belgrad anuncio, că ambasadorul turcesc de acolo, Sermet Effendi, a făcut cererea, ca agentul diplomatic al Bulgariei, Dr. Kirovici, acreditat pe lângă guvernul sârbesc, să prezente deodată cu scrisorile sale de acreditare și firmanul de investiură, prin care a fost instalat principele Alesandru al Bulgariei. Înse guvernul sârbesc, după cum ne anuncio o scire adresată „Politische Correspond.”, a respins această cerere a ambasadorului turcesc, și prin primirea scrisorilor reprezentantului Bulgariei, de cătră principele Milan, a recunoscut Bulgariei dreptul de a avé în

Sârbia un reprezentat independent, ceea ce este contrariu tractatului de la Berlin.

„Neue freie Presse”, de la 14 Octomvre, vorbind de reacțiunea francesă, care nu încetează un singur moment de a se mișca, și aruncânduși tot în această privință o ochire și asupra Rusiei, scrie următoarele:

„Și în Rusia a început reacțiunea a ferbe, de și aceasta e imposibilă față cu libertățile cele prea restrinse din imperiul Țarilor. Mai înteu legea asupra judecătorilor de pace va fi supusă unei revisiuni, în care se va stabili ca judecătorii de pace, cari până aci erau aleși, să fie numiți pe viitor de guvern. În același timp numărul gendarmilor țerei a fost sporit cu 550 oameni, astfel că numărul lor întreg se urcă acum la 5,659. În fine funcționarilor polițenesci li se acordă dreptul de a usa de armele lor nu numai pentru propria lor pază și a altor persoane, dar încă și spre împrăștierea unei mulțimi, cari ar fi având intențiunea să turbure liniștea.”

Fructele emancipării învățătorilor nostri confesionali.

(Înceiere).

Abia decurse primul period sinodal 1870—1873 când la întrunirea sinodului pe al doilea period 1874—1876 instituțiunea inspectorală eschisiv mirenească dând de obstacurile în decursul activității sale se constată cu mult mai nepractică și mai necorespunzătoare decum a fost cea de mainainte conferența protopresbiterilor tractuali. Causese sunt bine cunoscute din raporturile oficiale și din protocoalele sinoadelor. Este de prisos să le mai înșirăm și recapitulăm aici. Fostii inspectorii cercuali de scoale mireni le sciu și cunosc mai bine și nu ne vor contradice dacă confirmăm, că cauza cauzelor a fost mai cu samă în unele părți neobedița unor învățători prea mult „emancipați”.

Nu remase dar alta de făcut sinodului și respective consistoriului parochial aradan, decât a rehabilita earăși pre toți protopresbiterii în calitatea lor de mai înainte ca inspectorii de scoale mai denumind în celelalte multe cercuri ce se arondaseră de nou pentru mireni pretutindenea preoți în aceeași calitate de inspectorii scolari.

În eparchia Caransebeșului nu se făcură reforme și încercări de aceste ci protopresbiterii tractuali remaseră totodată și inspectorii districtuali de scoale intacti ca și cei din archidieceșă.

Idea și principiul emancipării învățătorilor nostri a fost din capul locului pripită am-puté dice împrumutată, dar ea s'a desvoltat și a venit la însemnătatea sa naturală deodată ca și prin noua instituțiune bisericască adecă prin crearea Statutului organic, precum atinșeram mai sus. Învățătorilor noștri s'a dat ocașiune și teren ca prin întruniri în conferențe și reuniuni să se consulte între sine, să discute asupra chestiunilor, ce cad

în sfera învățământului având toate ale propaga și familiarisa printre sine cu ocașiunea convenirilor în conferențe și reuniuni publice.

Reuniunea învățătorilor din eparchia Caransebeșului ca cea mai dela început înființată prin stăruințele părintelui episcop de-acolo este bine organizată și mai popularizată. Ea în tot anul își ține adunările generale ambulante; o ținū în anul acesta în Făget dar cum? cu ce și de ce s'a ocupat? ce chestiuni pedagogice metodice ect. au discutat? Au avut cumva în vedere executarea legii necroite asupra capului nostru, despre introducerea limbei maghiare ca studiu obligat în scoalele noastre confesionale elementare? în contra căreia capii nostri bisericesci cu reprezentanții clerului și ai poporului atāt în deputațiune la preanaltul tron, cât și în legislațiunea țerei au remonstrat cu cunoscuta resoluțiune și energie!

Lectorii acestui prețuit diar de bună samă vor fi aflat și constatat din „Raportul despre adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului ținută în Făget în 26, 27 August (7, 8 Septemvre) 1879” ce s'a publicat în Nrii 109, 110 și 111 dic: cari au fost acele mari și momentose chestiuni pentru cari s'a întrunit Reuniunea în Făget?

Din cuprinsul raportului aflăram și ne convinșeram: că în sinul Reuniunii învățătorilor nostri confesionali s'au manifestat o atitudine identică cu cea a învățătorilor nostri comandați la cursul supletor în Arad pentru învățarea și însușirea limbei maghiare*).

S'a cetit scrisoarea comitelui, suprem din Caras-Ujfalusy prin care avisează reuniunea și i promite, că cu vice-comitele împreună o va onora cu înalta-i prezență. Este acel ilustru membru al casei magnaților, dl Ujfalusy, carele a cercat să combată în casa acea argumentele archiereilor nostri ce le-au desfășurat în decursul dezbaterii cunoscutului proiect de lege pentru introducerea limbei maghiare; el încă la acea ocașiune a declarat bănuelile nutrite de noi față cu consecuențele legii ca ingrigiri nefundate și a spus-o acolo pe față cum și ce fel de învățători are el în comitatul ce'l guvernează!

Dupăce reuniunea află de bine, că „din oportunitate (?)” să mai molestesc și pre Escelența Sa ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică, imbulzindu-i-se cu o telegramă de felicitare, — fără ca să poată vedé — măcar printre șire — motivul acelei oportunități, noi aceasta

*) Este adevărat, că Reuniunea a fost într'o dispozițiune de „trop de zèle”, cum dice Francesul, față cu dl min. de culte și instrucțiune, care nu scim să aibă alt merit pentru Reuniune, decât doară că e ministru. Tot așa și cătră alți funcționari ai statului. Cu toate aceste dl autor este prea aspru în judecata sa. Reuniunea are acea parte bună că după ce va cresce din frunțele originale are să devină un institut folositoriu; în parte a dovedit aceasta și până acum. Red.

numai așa ne-o putem închipui: că pre onorabila Reuniune a condus-o la această felicitare de bună samă numai simțimentele de recunoștință mulțămită și gratitudine, cu care învățătorii noștri profesionali negreșit i datorăm Escelenței Sale pentru părintească sa îngrijire de o lege atât de salutară și mult folositoare pentru dăruirea cum este cea impunătoare de învățarea limbei maghiare.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor noștri profesionali de est-an trebuia să fie ceva mai moderată; dar a cășunat domnilor binevenți și felicități și mare plăcere, începând de la pretori, comiți supremi, vice-comiți și a arătat atențiunea cătră ministrul și a terminat cu primirea și înregistrarea salutării ce i-a trimis până și un cutare Pinkus, esecutor! Ce fericire și onoare!

Am auzit pre unii scusând această atitudine a învățătorilor noștri și atribuind-o conducătorilor lor. Ori cum ar fi, prin astfel de conduită nu se manifestează nici idea de emancipare și de altă parte reuniunea se pune în contradicțiune cu originea și existența ei.

Românul ortodocs.

Ceartă pentru protocolul al 13-lea.

Dintre, toate urmările provocate de congresul din Berlin nu e nici una mai urită de cât cearta pentru confiniile turco-grecesci. De luni întregi sunt adunați comisarii porții și ai guvernului elin în Constantinopol, și până în momentul acesta nici nu le-a succes să ajungă la tema adevărată a consultărilor pentru cari au fost trimiși. Încă tot se ceartă, că este obligator protocolul 13 pentru poartă, că trebuie discutat sau luat pur și simplu ca baza negocierilor.

În ședințele ce le-a avut această conferență în decursul ernei trecute în Prevesa, deși nu s'a eruat un rezultat, totuși nu s'a perdut timpul cu discuțiunea subtilităților fără nici un sens. Atunci se putea găsi pe fie-care coloană a foilor turcofage opinia comună, că bărbații de stat ai porții sunt desteri în arta de a trăgăna și prelunghi deși dovediau în mod destul de clar Grecilor, că poarta nici de cum nu e aplecată a cede Grecilor teritorii prea mari. Ați când poarta este gata a da Grecilor un refus splendid, ear guvernul din Atena esercită o tactică prea dilatorică, nu'i trece nimenui prin minte a constata, că nu Turcia ci Grecia este măiastră în trăgănare. Ce e drept însă Grecii sunt toată vina, căci prin opozițiunea lor pasivă au adus negocierile în stadiul primitiv și desbaterea adevăratei cestiuni a granițelor se amână de pe o septemână pe alta.

Ar fi ușor de a compune o istorie despre cursul de până acum al conferențelor greco-turcești. Poarta a declarat, că acceptă protocolul al 13-lea al congresului din Berlin ca baza negocierilor, se înțelege privind stipulațiunile acestuia ca modificabile. Grecii replicară, că acel protocol e satisfăcător și obligator.

În sensul acesta făcură dăilele trecute o declarațiune, primă una alta care în numele guvernului turcesc statuiază aptitudinea de discuțiune a protocolului. Cestiunea deci se află în punctul vechiu. Puterile, cari singure pot da o interpretare autentică a protocolului 13, tac și privesc cu mâniile în șolduri. La această procedură nu câștigă nici partidele ce se ceartă nici Europa, a cărei iubire de dreptate de un timp în coace a capătat un renume cam periculos. Poarta, care e gata a face enorme concesiuni în Tesalia pentru a scăpa Janina, ajunge în o referință destul de neplăcută cu Sultanul și celor din pregiurul lui, de oare-ce în palat se refusă de a ceda

Greciei. Grecii își pun în joc restul simpatiei, ce'l mai au, căci vicleana lor retardare trebuie să displacă cu timpul și amicilor lor celor mai intimi.

Puterile în fine țin deschisă o lacună periculoasă, prin care într'o di ar pute de nou străbate un pericol, care să revoltese earăși orientul, căci nu încape indoială, că câștigând influența și supremația în „Jildir-Kiosk“, poarta nu va întârzi d-a se opune milităresce pretensiunilor elenice. Săvet-pașa representă o politică împăciuitoare, Mahmud Nedim și Osman-pașa ar intinde alte coarde și ar fi spriginiți de Sultan din toată puterea.

În fața acestei situațiuni este lucrul neînțeles, că de ce nu interpretăză puterile protocolul al 13-lea al congresului. Ele au declarat espres prin acela, că linia confinară proiectată de ele între Turcia și Grecia se poate privi ca indeplinirea cerințelor Greciei. Declarațiunea, că e vorba de o dorință și nu de o prescripțiune obligatoare, ar pune un capăt codirilor grecesci și guvernul din Atena ar fi nevoit a binevoii să se lase de cestiuni de principiu și să ia în desbatere cestiia granițelor. Acı s'ar isca două întrebări, întâiu, intru cât s'ar pute hotărî compensațiuni corespunzătoare intereselor reciproce între capetele liniei granițiere hotărîte de congres, și adevă între gura rîului Kalamas și Salambrya; al doilea, că oare nu s'ar pute afla în decursul discuțiunei obiecte, cari ar pute fi privity ca obiecte de schimb sau de desdăunare. E fără indoială, că intrând în partea meritorie a negocierilor s'ar oferii o mulțime de posibilități, cari ar ușura invoirea. Pe cât timp însă vor întârziia puterile de a da o interpretățiune protocolului al 13-lea al congresului, nu poate fi vorba de o rezolvare a cestiunei, căci Grecia trăiesce în ilusiunea, că Europa spriginesce pretensiunile ei, pe când Poarta e de părere, că majoritatea puterilor aprobă, sau cel puțin pare a aproba atitudinea ei.

Nu se poate lua în nume de rău bărbaților turci de stat, că nu vor a lăsa să se rupă o nouă bucată din corpul Turciei, că Shyloc ul elin tocsece marea și se referă la aparința care nici decum nu asigură dreptul lui. O dorință — și numai o dorință — au manifestat Puterile — se implinesce numai după ce a fost esaminată. Aceasta e o înțelepciune atât de elementară încât n'ar mai trebui predicată. Cu atât mai mult ar trebui recunoscută preveniența porții care primesce protocolul 13, ca baza negocierilor și și rezervă numai permisiunea de a modifica eventual această basă. Ce sens ar avé negocierile dacă protocolul n'ar trebui decât să fie introdus? Și ce interes ar fi avut puterile să admită conferența turco-greacă dacă ar fi crezut că pot dice porții cu privire la acest protocol „sic volo sic jubeo!“ În faptul că s'a recunoscut ca necesară o înțelegere directă între poartă și Grecia zace cea mai evidentă dovadă că puterile nu privesc protocolul ca un „noli me tangere“ și este datorია lor, acum când între ambele partide s'a escat o diferență de păreri, să esplice ce au câștigat prin acest protocol nefericit.

Cestiunea Israelită după „Dèbats“.

Miercurea viitoare trebuie să înceapă în camera deputaților din România desbaterea asupra guvernului privitor la naturalizarea Israelităilor. Până atunci, d. Crémieux, în numele Alianței israelite universale, și d. Callimaki-Catargi, reprezentantul României din Paris, au întreprins o polemică care n'a fost fără rezultate. Cu tendența spre esagerare ce este atât de

naturală apărătorilor celor apesați, d. Crémieux făcu un tablou despre starea Israelităilor din România care amintia scenele cele mai lugubre ale celor mai odioase timpuri. Cum se putea esplica cum Israelităii au ajuns să fie atât de numeroși în asemenea condițiuni, cum, în loc să fugă dintr'o țară unde erau tratați într'un chip atât de brutal, ei deveniau din contră pe fiecare di mai numeroși și mai puternici. D. Callimaki Catargiu a dat deslegarea acestei enigme, dovedind că Alianța israelită denaturase adevărul mai în toate punctele; d-sa n'a avut greutate de a arată că Israelităii au dreptul de domiciliu permanent la țară, că țin multe moșii în arendă, că „sunt întreprindători de accise în multe comune, că au pretutindine cărcimi și debite de spiritoase, că în cea mai mare parte din orașele Moldovei posed mai mult de jumătatea caselor și altor imobile, că eu parte la licitațiunile publice, că sunt profesori, medici, farmaciști, și că în privința profesiunilor neliberale, esercită pe toate acele cari sunt permise și chiar pe acele ce nu sunt.“ Singura deosebire care esistă între ei și Români, este că n'au facultatea de a câștiga proprietăți rurale și de a usa de drepturile politice. Dar d. Callimaki Catargi n'a avut multă greutate și în această privință de a justifica aceste două însemnate rezerve, cari nu puteau să dispară fără a aduce jignire adâncă stărei economice, morale și politice a României.

Cum se vede, noi facem României o parte foarte frumoasă în cearta ei cu alianța israelită, a căreia pretențiuni sunt de sigur pe atât de esorbitante pe cât sunt de esagerate în formările sale. Dar dacă România este cu totul în dreptul ei, când refusă „de a face prin violență ceea ce d. Crémieux a făcut cu atâta cutezare în folosul Israelităilor din Algeria pe când „Francia se afla încăierată cu străinul“, ea arată din contră puțină înțelepciune, și noi vom adăogi, puțină bună credință, când respinge instrucțiunile puterilor și se împotrivesce dorințelor celor mai formale ale tractatului de Berlin. D. Callimaki Catargi afirmă, că d. Boerescu în călătoria sa în Europa a avut de scop „de a dobandi dela puteri terminele ce reclamă indeplinirea unei schimbări profunde în instituțiunile României, și că spiritul proiectului de lege, care e în acest moment în discuțiune înaintea camerelor române“ este cu totul conform ideilor de progres și de libertate proclamate de congresul de Berlin. E greu de a împărtăși această părere.

Pe când d. Boerescu mergea din capitală'n capitală o aprinsă campanie se întreprindea într'o parte din presa europeană contra sistemului emancipării Israelităilor prin categorii, astfel cum puterile o recomandau României. După conducătorii acestei campanii, Europa cerea admisiunea imediată, instantaneă, a 300,000 de Israelități la drepturile politice și la viața națională. Imaginațiunile aprindându-se pe teama aceasta plină de fantasie, se declară că Români sunt amenințați de a fi inecați de un potop jidovesc; că această rasă interesantă care formează o insulă latină în mijlocul lunei slave ar fi înghițită pentru totdeauna că după ce s'au împotrivit cu atâta curagiu la vicisitudinile istoriei ea ar căde sub întreprinderile diplomației; că regatul lui Dăeu are să se nască în sfârșit pe țărmurile Dunărei, și că toate visurile lui Israel se vor realiza acolo în dauna unui mic popor mândru, curagios, demn de stima și de protecțiunea națiunilor creștine. Diarele monarchiste franceze, mai ardente decât toate celelalte, au acusat diplomația franceză că jertsece un interes care ne fusese până acum din cele

mai scumpe în Orient nu scim căror teorii abstracte, și că strigă; piară mai bine România decât un principiu.

Este trebuință de a spune că toate presupunerile aceste nebune și toate acușațiunile aceste pasionale sunt încă mai puțin esacte de cât informările d-lui Crémieux? N'a fost niciodată vorbă, nimeni n'a prepus României de a conferii de o dată drepturi politice la 300,000 de Israelități. Sistemul naturalizațiunei prin categorii ce i s'a indicat, și contra căreia d. Boerescu n'a putut aduce în călătoria, sa nici un argument serios acordă naturalizarea la 2,500 Israelități, în vreme ce sistemul naturalizării prin liste ce adoptă guvernul român nu acordă de cât la 1,500. Deci pentru o mie de Israelități România se împotrivesce Europei întregi și dovedesce o rea voință care îndispune toată lumea în contra ei!

Sistemul naturalizării prin liste are gravul înconvenient, de a fi foarte arbitrar și de a da loc celei mai regretabile fantasii personale. Fie care nume discutat separat poate fi înlocuit sau aprobat prin națiuni ce nu au nimica comun cu justiția și libertatea. Noi nu vom aduce în această privință altă dovadă de modificările introduse în listele d-lui Coghălnicean de comisiunea camerei comisiunea șters oare cari uume a daus altele sub diverse preteste cine poate spune dacă ea a fost mai bine inspirată de cât ministrul, sau dacă acest din urmă n'a fost mai bine de cât dânsa?

Sistemul naturalizării prin categorii are din contră avantajul de a fi simplu judicios logic, conform principiului libertății de conștiință, și cum spus'o nu espune la nici un pericol naționalitate română, care nu poate fi desigur distrusă printr'o mie de Israelități mai mult sau mai puțin. Este de regretat că România nu înțelege că o națiune tineră însuflețită de legitime ambițiuni, nu trebuie să și inagureze viața independentă printr'o măsură nenorocită care nu va mulțămii în totul pe nimine și care va fi un isvor perpetuu de încucături pentru viitor.

„St. R.“

Jidovilor însuși a început a li se urii de obrăsnicia coreligionarilor lor, cari vor să devină cetățeni români peste voia Românilor. Eată ce cetim în „Timpul“:

Domnule redactor! În timpurile grele prin cari trecem ați, când spiritele sunt agitate în cel mai înalt grad, nu este de mirat, că nisce lucruri simple, cari altădată trec cu totul nebagate în seamă, iau o importanță, pe care nu o pot avé.

Nu ne mirăm dar de importanța ce atribuiți unei foite ce apare în Bucuresci, cu titlul „Fraternitatea“ despre a căreia aserții nici că am fi luat notiță dacă d-voastră nu ați fi cerut-o.

Ca Israelități din România, și iubitori de țară, declarăm că respingem ori ce solidaritate cu părerile ce emite „Fraternitatea“.

Declarăm sus și tare, că așteptăm cu respect și supunere decisiunea, ce se va lua de națiunea română, în suveranitatea sa, în cestiunea care este la ordinea dăilei. Nu am voit și nu voim să fie desbinare între noi și poporul român, nu am voit și nu voim, să ne introducem în cetatea română decât cu consimțimentul și cu voința națiunei.

Declarăm dar odată pentru totdeauna și pentru conștiința tuturor, că declinăm ori-ce solidaritate cu „Fraternitatea“ și cu alte diare de felul ei.

Primiți vă rugăm, d-le redactor,

asigurarea prea osebitei noastre considerățiuni.

M. Posner; S. Goldenthal, dr. în drept; Dr. Taussin; David Wortmann; Ios. B. Brociner; I. L. Goldenthal, proprietar mare din Iași; L. Stern, dr. în filosofie; Dr. L. Rosenthal, medic în Iași; Daniel Marcus; A. S. Goldenthal.

Colonii italieni în România.

„Curierul Bălăsan“ din Iași publică următoarele cu data de 26 Septembrie.

Astași Marți, la 9 oare 30 min., au sosit cu un tren special, compus din 15 vagoane de pasageri și 3 de bagajiu, noul transport de coloniști italieni, ca la 500 de suflete, bărbați, femei și copii, destinați pentru colonizarea moșiei Cornesci din jud. Iași, proprietatea d-lui D. Anghel.

Coloniștii cei noi erau așteptați la gară de vre o alți 50 de Italiani, cari sunt deja așezați la Cornesci și despre cari am vorbit de mai multe ori. Mulți dintre acești din urmă își așteptau familiile lor, care rămăseseră în vechia lor patrie. Toți așteptau pe peron cu o nerăbdare legitimă sosirea trenului și, de îndată ce lăzără în depărtare, începură a scoate urale entuziastice, la care nu cu mai puțin entuziasm răspunseră noii sosiți. În momentul opririi trenului, cei sosiți se aruncară cu transport în brațele celor ce așteptau, cari cu lacrimi de bucurie, le urară buna venire pe pământul patriei lor adoptive. Această priveliște umplu de bucurie și de tandrețe pe toți cei ce erau față la sosirea coloniștilor italieni.

Impresiunea ce ei fac, la prima vedere, este din cele mai favorabile. Înfașurarea lor e bărbătească și au același tip ca și Românii. Hainele lor curate arată, că Piemonteni nu se asemănă de loc cu Lazaronii din sudul Italiei. Și în adevăr, pe când acești din urmă iubesc atât de mult acel dulce farniente, frații lor dela nord, din cari fac parte acești coloniști, se aplică cu toată inima la muncă.

Mai fie-care familie de coloniști are câte 4 sau 5 copii. În scurtă vreme acestia, crescându-se în țară, se vor identifica cu Românii.

Acți „Curierul“ emite părerea de a se înființa în Cornesci o școală rurală, în care copiii coloniștilor italieni se poată dobândi o instrucțiune românească, și îndeamnă pe proprietarii mari a imita exemplul d-lui Anghel, ear pe guvern îl roagă să colonizeze cu Piemonteni atât moșiile statului din România, cât și Dobrogea, și apoi urmează astfel:

Coloniștii italieni au și plecat la Cornesci, unde i așteaptă 40 de case, ce au fost construite într'adins pentru densii de cei cari veniseră mai înainte. La sosirea lor la gară, pe lângă o mulțime de particulari erau față dl Gh. Prunc, prefectul orașului, și dl D. Anghel.

„Steaua României“, dând și ea samă despre sosirea coloniștilor, țice că pe lângă prefectul orașului și d. Anghel, mai aștepta la gară și d. Pietro Benotti, care a mijloci emigrarea în țară a acelor Italiani.

„Din convorbirea ce a avut reporturul nostru cu unii din ei, țice „Steaua Rom.“, s'a constatat, că traiul lor în Italia devenise foarte greu din cauză, că pământul nu mai producea cât le trebuia pentru existența lor.

„Toți coloniștii sunt din Lombardo — Veneția până la Roverigo, pe unde locuitorii sunt nesce vestiți muncitori.“

„Românul.“

Varietăți.

* (Adunarea generală) a comitatului Sibiiului s'a ținut alaltăeri. Detairile le vom publica cu altă ocaziune.

* (Mulțămită publică). După o pauză de trei luni reconstituinduse societatea de lectură „Petru Maior“ a tinerimei române din Budapesta, ca totdeauna, își ține și acum de sacră

datorință ași esprima profunda mulțămă tuturor on. redacțiunii, pentru ajutorul cel mare, cu care au contribuit în mod așa generos la urmărirea scopului și prosperarea ei.

Diarele, cu cari societatea noastră a fost onorată în decursul anului școl. espirat, sunt următoarele: „Telegraful Roman“, „Observatoriul“, „Albina Carpaților“, „Gazeta Transilvaniei“, „Familia“, „Șeșătoarea“, „Convorbiri Literare“, „Revista Scientifică“, „Cărțile și Predicatoriul Săteanului Român“, „Foaia Scolastică“, „Economul“, „Gura Satului“, „Der Osten“ și „Egyetértés.“

Facem aceasta nu din us, ci cu cea mai profundă și sinceră bucurie, rogând on. redacțiunii, ca nici pe viitoriu să nu ni detragă sucursul binevoitoriu.

Budapesta in 1/13 Oct. 1879.

Cu toată stima

Absolon Todea,

Nestor Oprean,

v.-președ.

secret.

* Cutremur de pământ s'a simțit prin 10 Oct. n. și aici. S'a simțit cutremurul însă foarte tare în Ungaria de meadă și, mai ales la Moldova nouă, Oravița, unde s'a aușit și o durduitură de 8—10 secunde. Cutremurul s'a simțit și la Timișoara, Lugoj, Orșova. Biserica albă, în Serbia și România.

* (Arândarea dărei) respective a colecțiunii de dare în Gyula, comitatul Bichișului a primit-o un anume Iosif Grecz, care după „Bekesmegyei Közlöny“ s'a obligat înaintea inspectorului de dare a scoate toată darea până într'un cruceriu și s'a învoit, ca în cas contrar inspectorul se folosească pe spesele lui (arendașului) atâți esecutori, câți îi va plăce spre incassarea dărei restante.

* (Nascerea drumului de fer). Cinci-șeci de ani au fost în diua de 6 Octomvre de când s'a născut drumul de fer. La 1829 în 6 Octomvre se adună multă lume de oameni în orașul Rainhill, în Anglia. Era să vadă ce nu se veșuse până atunci. O întrecere în căruțate avea să se facă afară de cetate pe un șes întins. Însă nu cară cu cai erau celece avea să se întreacă, ci mașine, care, fără de a prinde cai la ele, aveau să se pună în mișcare și să se misce de sine și să mai tragă după ele și un număr mare de cară. Mașina cea minunată fu numită „locomotivă“, va să țică, care mișcă din loc. Oamenii, mai cu samă cei mai bătrâni și mai sfătoși, clăteau cu capetele și dau din umeri, ba unii onorațiori din Rainhill vorbiau cam nemăgulitoriu despre dl Stephenson și cei trei concurenți ai sei, cu care cel dintăiu avea să se întreacă. Cu deosebii dl Stephenson era cel luat la ochiu, căci țiceau sfătoșii din Rainhill, că sărântocul și calicul acesta, care înainte cu vre-o câți-va ani era lucrătoriu de țică, a venit aici săși bată joc de locuitorii din Rainhill, chiământu-i să le arate un car, care să mișcă singur, ceea ce este curată neputință; eară el să ridă pe urmă de prostia celor ce l-au creșt și s'au dus săi vadă carul. Dar curioșii din Rainhill și de prin pregiur dimpreună cu cei sfătoși și necredincioși, n'au trecut mult și au veștut cu ochii, ceea ce mai nainte nici prin minte nu le-ar fi trecut să creadă. Greoaiele mașine gâfăiau și vijeiau luncând pe nisce șini înguste și bine înțepenite, de cugetau privitorii că le mână ucigăl-crucea..... Mașina dlui Stephenson a învins, pentrucă ea cu greutatea atărnată a fugit 2 1/2 miluri nemțesci într'o oară. — Doi ani mai târșiu s'a clădit cel dintăiu drum de fer în Anglia.

* (Un plan evreesc). Evreii ortodocși după cum se șice, au obiceiul la serbătorearea, numită diua mare să petreacă toată noaptea în sinagogă. În acest timp, casele lor sunt pățite de creștini.

În orașul rusesc Vilna, Evreii tocmau totdeauna soldați din garnisoană; — dar fiindcă acestia sunt prea scumpi și pe lângă aceasta, mai comit și pagube însemnate, golind butoaiile Evreilor de rachiu, Evreii din Vilna au recurs în țilele trecute, cu ocazia acestei serbători, la un alt espedient: Ei au împrăștiat prin stradele orașului o mulțime de scrisori anonime, prin cari se anuncie, că în noaptea de 14 spre 15 ale curenteii întregul oraș va fi incendiat în 26 de locuri.

Prefectul poliției, aflând de aceasta, a ordonat ca în menționata noapte, să fie ocupate toate stradele. Astfel și casele Evreilor fură bine pățite în acea noapte, și densii putură să rămână linisții prin sinagogele lor.

* (Lumina electrică). În urma mai multor esperințe satisfăcătoare, autoritatea municipală din Blackpool (Englita) hotărșe a înlocui lumina cu gas a orașului cu lumina electrică. Această hotărșire a fost dusă la îndeplinire Vinerea trecută.

Trenurile care s'au succedat în acea sară dela gara Blackpool au adus în acel oraș preste 80,000 persoane venite anume pentru a judeca efectul noii luminări. Strălucirea luminei era așa de mare, încât se credea că e o mărăță iluminățione.

* (Mijloc contra stelnitelor păduchi de lemn). Spre nimicirea totală și sigură a stelnitelor se topesce într'o sticlă cu vr'o 3 litre apă ferbinte 1 1/2 chilogram de sare. Cu această fluiditate se ung apoi locurile și obiectele, unde se țin stelnitele și cu cea mai mare siguranță se poate țice, că nu mai rămâne nici ouă, nici cuib de stelnite, cu atât mai puțin vre-o stelnită.

* (Timpul). Temerea că ne surprinde iarnă a dispărut. Cam a treia țică este astași de când mergem tot mai spre bine cu timpul. Oamenii au umblat eri, și astași cu atât mai vartos pot umbla, îmbrăcați ca vara. Cu toate aceste nopțile cele lungi și Carpații niși îngrigesc și de câte o brumă bună, ca să se îndulcească strugurii.

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Coloniști români între Ruteni și Poloni.

(Urmare.)

Chemarea regelui polon Ladislau III la tronul unguresc, ce a urmat în anul 1440, a dat colonizației Românilor în Galiția, se înțelege de sine, un avânt nou. Ca și pe timpul principelui Ladislau de Opehn și al regelui Ludovic și Mariei, așa și acuma Români veștuti, cari au binemeritat dela rege, au primit în dar pământuri, ce și ele se aflau în munții învecinați. Regele Ladislau mai urmăria însă cu aceste danii ale sale încă un alt scop, precum putem vedé aceasta dintr'un document, ce din norocire ni s'a păstrat. El prin asigăniuni de pământuri în favorul Românilor meritați n'a voit să înmulțescă numai numărul partizanilor și servitorilor sei, ci el a intenționat, ca totdeodată pustietățile numeroase a țerei sale să se impopuleze și să devină productive, și în modul acesta atât bunăstarea împărăției cât și veniturile vistieriei regale să se sporească și să se propage. Regele Ladislau țice în documentul sus pomenit din anul 1444 următoarele:

„Quia tunc multis errorum et dubiorum prudenter occurimus incommodis dum gesta aetatis nostrae litterarum apicibus et fide dignorum testimonio perhennamus, proinde Nos Wladislaus, D. g. Poloniae, Hungariae etc. rex, nec non terrarum Cracoviae, Sandomiriae etc. dominus et haeres, significamus tenore praesentium etc., quomodo inter sollicitudi-

num curas, quae regio culmini incumbunt quotidie, illud praecipue meditatur, qualiter regnum Nostrum Poloniae, cuius Nos cura continue sollicitat et inducit, ut tempore nostri felicis regiminis utilia se sentiat recepisse incrementa, locaque ipsius vasta et deserta inhabitabilia in fructifera convertamus, ut Nobis inde commoda et grata obsequia subsequantur. Quare attendentes gratae fidelitatis studiosa obsequia et constantis fidei merita, quibus Nobis Zanko Walachus de Thurka, fidelis Noster, multipliciter complacuit, et adhuc aucto fidelitatis studio praestantius complacebit in futurum, horum intuitu volentes ipsum gratiarum Nostrarum prosequi favoribus et ad obsequia Nostra continuo reddere promptiorem, sibi et ipsius legitimis successoribus vastitatem Nostram Therowe polye dictam, in fluvio San-sistentem (quae deorsum fluvii praedicti San usque ad metas villae Zorawyny ex una parte, ex altera vero usque ad flumen Bukowicz se ex ambabus partibus protendens in districtu Samboriensi sita) extirpandi, collocandi, dedimus et concessimus ac tenore praesentium damus et concedimus titulo perpetuo omnimodam facultatem, villamque ejusdem vastitatis a cognomine Therowe polye, Thernova volumus nuncupari. Quam quidem villam Thernova per ipsum collocatam cum omnibus et singulis utilitatibus, fructibus, censibus, agris, pratis, campis etc. ac aliis quibusve usibus etc. tenebit, habebit, utifruetur, regat, gubernabit et pacifice possidebit temporibus perpetuis et in aevum etc. Ratione cujus donationis praefatus Zanko et sui successores legitimi ad quamlibet expeditionem proclamata et generalem duobus sagittariis cum arcibus Nobis et Nostris successoribus servire tenebuntur et debent etc. Actum in Waradino feria secunda ipso die S. Bartholomaei apostoli, a. D. 1444 etc.

Cu moartea lui Ladislau III. în bătaia dela Varna din 10 Novembre 1444 adevărat că au încetat pentru un șir de decenii relațiunile nemijlocite între Ungaria și Polonia, basate pe comuniunea regenților, dar ele pentru cestiunea, ce ne ocupă aici n'au mai avut vre o influență. Din protivă colonizația Românilor din Galiția, precum ne arată lămurit consemnarea satelor sus promenită, a luat cătră sfârșitul seculului XV și mai cu seamă în decursul seculului XVI un avânt atât de surprinșor, încât așa numitele sate românesce în curând au devenit cele mai numeroase în partea ostică a Galiției față cu satele întemeiate pe dreptul polon sau german. Și dacă cercetăm motivele acestui avânt, ajungem — conduși fiind de isvoarele respective — de loc la convingerea aceea, că la înmulțirea repede a „satelor românesce“ din Galiția în decursul seculilor XV și XVI au contribuit în special următoarele două momente:

1. Existența faptică de păduri și pustietăți estinse, cari — lăzuite și cultivate fiind — au putut să îndoiască și întreiască veniturile posesorilor lor, și

2. Existența faptică de cete de păstori și țerani români, cari — întru cât ele în Ungaria respective în Moldova nu găsiu destulă subsistență — treceau foarte bucuroși în Galiția, unde prin necontenta înființare de sate nouă li se da ocaziune, a agonisi case și pământuri sigure.

(Va urma.)

Resultatul operațiunilor

Institutului de credit și de economii „Albina“ din Sibiiu în trimestrul III dela 1 Iulie până la 30 Septemvre 1879.

I. Reuniuni de credit.

Cu finea lui Iunie a. c. se aflară în legătura reuniunilor de credit

643	participanți cu un credit preste tot de	fl. 39,631.73
	în decursul pătrăriiului III repășiră	
4	participanți și din împrumuturi se replătiră rămân deci cu 30 Septembrie 1879	fl. 859.05
639	participanți cu un credit preste tot de	fl. 38,772.68
	Fondul de garanță al reun. de credit constă din	fl. 18,642.60

II. Depuneri spre fructificare.

610	La 30 Iunie a. c. erau depuneri în sumă de	fl. 536,287.09
	în decursul pătrăriiului III au mai urmat	
133	depuneri în sumă de	fl. 155,083.92
	ăst mod starea acestui ram în acest pătrăriiu a fost de	
743	depuneri în suma totală de	fl. 691,371.01
	din cari în decursul trimestrului se ridicară.	
56	depuneri în sumă de rămânând cu finea lui Septembrie o stare de	fl. 74,570.18
687	depuneri în sumă de	fl. 616,800.83

III. Operațiuni de escompt.

	Starea portfoiului de schimburi cu 30 Iunie a. c. era de	
2141	bucăți schimburi în valoare de	fl. 62,654.77
	în decursul pătrăriiului III se mai escomptară	
1106	schimburi în sumă de prin urmare starea totală a portfoiului în pătrăriiul III fu de	fl. 285,022.—
3247	bucăți schimburi în valoare de	fl. 897,676.77
	în decursul pătrăriiului se rescumpără și reescomptară	
1129	bucăți schimburi în sumă de	fl. 295,168.87
	ăst mod rezultă cu 30 Septembrie starea de	
2118	bucăți schimburi în sumă de	fl. 602,507.90

IV. Împrumuturile de lombarde.

	Constau cu 30 Septembrie 1879 din	fl. 1,412.—
--	---	-------------

V. Credite ipotecari.

	Starea împrumuturilor ipotecare cu finea lui Iunie a. c. era de	
84	obligațiuni în sumă de în decursul pătrăriiului III se mai acordă	fl. 26,895.42
1	împrumut în sumă de ăst mod starea împrumuturilor ipotecare cu 30 Septembrie era de	fl. 6,000.—
85	împrumuturi în sumă de	fl. 32,895.42
	în decursul trimestrului se replătiră	
5	împrumuturi în sumă de	fl. 1,728.15
	rămânând cu 30 Septembrie 1879 o stare de	
80	obligațiuni în sumă de	fl. 31,167.27

VI. Credite ficse.

	Starea creditelor ficse cu 30 Iunie a. c. era de	
167	împrumuturi în sumă de în decursul pătrăriiului III se mai acordară	fl. 74,833.55
18	împrumuturi în sumă de prin urmare starea acestui ram cu 30 Septembrie era de	fl. 9,750.—
185	împrumuturi în sumă de în decursul trimestrului se replătiră rămânând cu finea lui Septembrie o stare de	fl. 84,583.55
185	împrumuturi în sumă de Revirementul cassei în cele 3 luni fu preste tot de	fl. 83,351.90
		fl. 990,897.58

Statul general cu 30 Septembrie 1879.

I	în numerar	fl. 30,813.77
II	în obligațiuni de participanți	fl. 38,772.68
III	în portfoiul de schimburi	fl. 602,507.90
IV	lombard	fl. 1,412.—
V	în obligațiuni ipotecari	fl. 31,167.27
VI	în obligațiuni și cambii în de credite ficse	fl. 83,351.90
VII	în hârtii de valoare	fl. 98,262.74
VIII	în moneta	fl. 3,105.25
IX	în realități	fl. 29,044.69
		fl. 918,438.20

Direcțiunea institutului.

Economic.

Sibiu, 11 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.60—9.60; Grâu sęcăreș fl. 7.40—8.20; Sęcără fl. 4.60—5; Orz fl. 4.20—4.80; Ovės fl. 2.60—3.— Cucuruz fl. 4.40—4.80; Mălăiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.25—1.55; Sēmēnșă de cânepă fl. 9.50—10; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6—6.50 pro 50 chilo; Făină de pâne fl. 6.50; Slănină fl. 30—35; Unsoare de porc fl. 24.50—25; Sęcū brut pro 50 chilo fl. 16—16.50; Sęcū de luminări fl. 22.50—23; Luminări de sęcū 50 chilo fl. 28—28.50; Sęcūnă fl. 20—20.50; Fēn 60 chilo fl. 75—80; Cânepă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vârtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vișel 32—40 cr. carne de porc 35—38 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Mediaș, 9 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.50—9; Grâu sęcăreș fl. 6.80—7.20; Sęcără fl. 4.50—5; Ovės fl. 2.90—3.—; Cucuruz fl. 4—4.25; Sēmēnșă de cânepă cu fl. 5—6; Fasole fl. 7.50—8 mazere fl. —; Cartofi fl. 1.40—1.60; Fēn fl. 1.—1.40; cel vechiu; cel nou fl. —.—; Cânepă fl. 32—36; Slănină pro 100 chilo: fl. 60—63; Unsoare de porc fl. 55—60; Sęcū de luminări fl. 40—50; Spirt pro grad cr. 10¹/₂; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc —40—cr. carne de vișel 40—44 cr.; carne de berbece 28—cr.—ouă 6 de 10 cr.

Făgăraș, 9 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 7—8; grâu sęcăreș fl. 6.—6.50; sęcără fl. 4.40—4.50; cucuruz fl. 3.50—3.60; ovės fl. 2.—2.65 mălăiu fl. 7.80—8.50; Sēmēnșă de cânepă fl. —.—; mazere fl. 7.—8; linte fl. 7—7.50; fasole fl. 5—5.25; crumpeneș fl. 1—1.60; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—72; sęcū brut fl. 26—40; sęcū de luminări fl. 56 unsoare fl. 55—58; cânepă fl. 25—32; sēmēnșă de in fl. —.—; sęcūnă fl. 56; fēn fl. —.—; ouă — de — cr.; o păreche de pui — cr.; o păreche de găscă fl. —.—; o litră de unt — cr.; pro chilo carne de vită 40 cr. carne de vișel —40—cr.; carne de porc 36 cr.; carne de berbece 28 cr.

(O mașină nouă de secerat). — Depositul fabricii de mașine A. Kraus, Viena, Vähring, Herengasse Nr. 74—76 aduse în comerțiu o mașină concentrică de mână, de secerat iarbă și bucate, privilegiată, care merită atențiunea economilor. Până acum am avut mașine de secerat mai mari cari se poartă cu cai ori boi și costau cam mult. Mașina despre, care vorbim înșe este construită de așa în cât o poate purta un singu om, și se poate cosi cu ea pre și atâta cât cosese 12—15 oameni cu coasa! Prețul mașinei încă este mic, față cu ale altor mașine la 130 fl. prin urmăre o pot procura și economii mai mici, cari nu sânt în stare ași cumpăra cu câte 5—600 fl. una.

Cine scie de ce greutăți dă economul în fie-care an pe timpul secerii și a coasei, necăpătând lucrători cu nici un preț, și dacă capătă aceia încă sânt așa de scumpi, în cât bucatele și fēnul adunat le mai cumpără bietul econom, va scie prețul această mașină dacă întru adevăr va fi corespușătoare scopului, după cum se descrie.

Inventariul acestei mașine, care este un austriac, a delăturat și defectele ce le aveau până acum mașinele de secerat și coasă. Cu mașina aceasta se poate cosi și pe locuri dălmoase și pe fēnașe umede, taie bucatele cădute și nu recere o atențiune deosebită, fiindu-i construcțiunea foarte simplă și cu manuearea ei se poate deda în scurt ori-care lucrătoriu de și na a umblat cu mașine. Ea cosese ori seceră iarbă, trifoiu și ori ce bucate asemenea bine, și atât de repede cât poate merge lucrătoriu care o conduce. Meritul construcțiunei acestei mașine costă întru aceea că se poate direge (îndrepta sau conduce ușor, apăsând abia 50 kilogr., și poți lucra cu ea pe orice loc.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 4 Noemv. și 5 Dec. imob. Măriușei Trifa în Vaca (judec. cerc. Baia de Criș), în 27 Oct. și 27 Noemvre imob. lui Toader Valean în Ceanul mare; în 30 Oct. și 1 Dec. imob. lui Gavrilă Szasz în Ratiș (trib. Turda); în 17 Noem. și 17 Dec. imob. lui Nicolau Ciohotă în Balomir (trib. Deva); în 18 Oct. imob. lui Constantin Puscas în Budurlău (judec. cerc. Teaca); în 16 Noem. imob. soșiei lui Carol Ferenczi în Dej (trib.); în 20 Oct. și 21 Noem. imob. lui Ludovic Molnar și Catarina Halmégy în Ighiu (trib. Alba-Iulia); în 27 Oct. și 27 Noem. imob. lui Ioan Bell în Rod (trib. Ibașfalău) în 15 Noem. și 15 Dec. lui Itu Sofron Cocoș în Comana de jos (judec. cerc. Făgăraș) în 10 și 25 Noem. imob. și-nștoare de massa concursuală a lui Adalbert Leonhard și soșiei sale în Orăștie (Leopold Nagy, notariu public reg. în Orăștie); în 18 Noem. și 18 Dec. imob. lui Michail Wenrich în Daia în 20 Oct. imob. lui Ioan Tecoașă în Alțina (trib. Sibiu); în 4 Noem. și 4 Dec. imob. lui Gligor Albu în Gioagiul de sus (judec. cerc. Aiud); în 5 Noem. și 5 Dec. imob. lui I. Molnar în Belin (judec. cerc. Sângiors); în 10 Dec. imob. lui Ioan Hersch în Curtuiș (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 19 Noem. și 20 Dec. imob. lui Toader Popescu în Totoiu (trib. Alba-Iulia); în 18 Noem. și 18 Dec. imob. lui Simion Dieu în Săcel (trib. Sibiu).

Nr. 205.

2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de classa I. Albac-Arada lângă neputinciosul paroch de acolo Petru Nicole, în protopresbiteratul Zlatna-superioară, în urma concesiunei mai înalte, se deschide concurs până la 28 Octomvre a. c.

Emolumentele sânt: din toate venitele parochiale a treia parte.

Doritorii de a ocupa acest post, au de ași subșterne petițiunile la subșcrisul în Abrud, instruite conform „Statutului organic” cu atestat de maturitate, absolutoriu de clerică, cu atestat de calificățiune, și atestat că a funcționat și ca învățătoriu.

Abrud, 20 Septembrie, 1879.

Comitetul parochial gr. or. Albac-Arada, în conșelegere cu

Ioan Gall m. p.,

protop. și adm. Zlatnei-superioare.

Nr. 95.

2-3

CONCURS.

Pentru ocuparea vacantei parochii de classa a III din Sămbăta-inferioară, protopresbiteratul Făgărașului II, se escrie concurs până la 28 Octomvre a. c. st. v.

Emolumente sânt:

1. Venitul epitrafirului după regularea parochiilor peste tot 141 fl.
2. O și de lucru de vară și o și de eamnă sau aceea plătită cu bani a 1 fl. dela 100 gazde 100 fl.
3. La bobotează 30 fl.
4. Dela un sărindar ce obicnu-ese comuna în tot anul 10 fl.
5. Dela erar pentru prestarea funcțiunilor la personalul ergheliei de cai erariali 50 fl.
6. Folosirea cintirimului biserică 5 fl. Suma 336 fl. v. a.

Cei ce ar dori să ocupe această stațiune parochială sânt poștiți, ca în terminul ficsat să-și aștearnă conșesele sale instruite cu documentele recerute în înșelesul „Statutului organic”, nubscrișului oficiu ppresbiteratul.

Avrig 27 Septembrie 1879.

În conșelegere cu comitetul parochal.

Vasile Măcsim m. p.,

adm. protopresb. Făgărașului II-lea

CONCURS.

Spre ocuparea nou sistemisatului post de vice-notariu al notariului cercual, din comunele Săcel, Magu și Aciliu cu locuința în Aciliu în cercul preturii Săliste, se escrie prin aceasta concurs până 1 Noemvrie 1879.

Emolumentele înpreunate cu acest post nou creat sânt: salariul fics anual cu 300 fl. v. a. cuartir liber precum și tacsele obicnuite pentru scrisori private.

Doritorii, ce vor a reflecta la acest post, au de a îndrepta recursele lor instruite în sensul art. de lege XVIII din anul 1871 până la terminul mai sus indicat la pretura cercuală.

Săliste în 5 Octomvre 1879.

Pretura cercuală.

CONCURS.

La scoala confesională din comuna Petrifalău protopresbiteratul Sebeșului a devenit stațiunea de învățătoriu vacantă, pentru a căreia reîntregire se escrie concurs cu termin până la 14 Octomvre st. v.

Salariul învățătoresc e 60 fl. v. a. cortel în zidirea scoalei și lemne de foc.

Doritorii de a se aplica la prenotata stațiune învățătorescă au ași așterne suplicile sale înzestrate cu documentele prescise înșpecțiunei scolare districtuale gr. or. în S. Sebeș până la terminul arătat.

Petrifalău în 20 Septembrie 1879.

2-3

Comitetul parochial.

Nr. 258/1879.

3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunilor de învățătoriu la scoalele confesionale gr. or. din tractul protopr. gr. or. al Gioagiului II-lea se escrie prin aceasta concurs până la 14 Octomvre 1879 st. v. cu acea observare, că la stațiunile de classa I-a pot concurge numai acei indiviși, cari au calificățiunea recerută, eară la stațiunile de classa II-a și III-a pot concurge și indiviși de aceia, cari deși nu au depus esamenul de calificățiune, pot totuși produce testimoni cumcă posed pregătirile cele mai necesare, și că au mai funcționat ca învățătoriu.

Emolumentele la stațiunile învățătoresc sânt:

Clasa I. 1. Balșa 160 fl., 24 mēsurii; 2. Geoagiul 200 fl.; 3. Homorod 200 fl., 24 mēsurii; 4. Mada 250 fl., 20 mēsurii.

Clasa II. 1. Almașul mare 150 fl.; 2. Bacaințiu 120 fl., 20 mēsurii; 3. Bozeș 150 fl., 16 mēsurii; 4. Glod 150 fl.; 5. Varmaga 150 fl., 12 mēsurii.

Clasa III. 1. Almașul de mijloc 80 fl.; 2. Almașul mic 73 fl., 23 mēsurii; 3. Ardeu 70 fl., 26 mēsurii; 4. Băcaia 60 fl.; 5. Bulbuc 120 fl., 6 mēsurii; 6. filia Curpeni 100 fl., 6 mēsurii; 7. Valea mare 120 fl., 12 mēsurii; 8. Ceru 80 fl., 14 mēsurii; 9. Cibu 100 fl.; 10. Feredeu 70 fl., 12 mēsurii; 11. Mermezu Văleni 80 fl., 12 mēsurii; 12. Nojag 86 fl., 12 mēsurii; 13. Renghet 100 fl.

Toate stațiunile sânt provēdute cu cuartire libere și lemne pentru încălșitul scoalelor și cuartirelor învățătoresc.

Doritorii de a ocupa postul de învățătoriu la vre-una din stațiunile sus amintite, au ași așterne la subșcrisul oficiu protopresb. suplicile lor instruite cu testimoni de botez și alte documente despre calificățiunea lor pe terenul scolar.

Secăreșb 15 Sept. 1879.

Oficiul protopresbiteral.

Sabin Piso m. p.